

Nejrozšířenější drogy v České republice

Měkké drogy (legalizované)

alkohol, tabák

Tvrdé drogy:

konopí (marihuana), pervitin, tlumivé látky (některé léky), opiáty (heroin, braun), organická rozpouštědla, LSD, kokain

Návykovou látkou nebo drogovou rozumíme **každou** přírodní nebo syntetickou **látku**, která rychle a výrazně ovlivňuje psychiku člověka, jeho citění, myšlení a chování.

Alkohol

Jak vypadá: desetistupňové pivo obsahuje kolem 2 % alkoholu, „dvanáctka“ 3 – 4 %, víno kolem 10 %, destiláty kolem 40 % a více, v jednom dvanáctistupňovém pivu je zhruba stejně alkoholu jako ve 2 „deci“ vína nebo půl dcl destilátu.

Původ: jednoduchá molekula alkoholu vzniká kvašením cukrů. Při 14 – 16 % alkoholu v roztoku kvasinky hynou. Koncentrovanější nápoje je pak možné získávat destilací.

Jak se projevuje účinek: alkohol v dechu, nezřetelná výslovnost, často oslabení zábran, zarudlé oči, zhoršená pohybová souhra, nejistá chůze, ospalost, bolesti hlavy v kocovině, někdy slovní nebo i fyzická agrese, později hltavé pití, okénka, třes

Největší rizika: častější úrazy (v dopravě, pády, popáleniny, pořezání), tělesné nemoci – např. jaterní, trávicího systému, vysoký krevní tlak, duševní nemoci, u destilátů riziko otravy alkoholem

Tabák

Jak vypadá: cigarety, doutníky, tabák do dýmek, šňupací tabák ... Tabákový kouř obsahuje velké množství chemických látek, návyková je pouze jedna z nich – nikotin.

Původ: do Evropy se tabák dostal v roce 1512, tabákový kouř obsahuje řádově tisíce chemických látek. Z nich je 60 – 100 rakovinotvorných

Jak se projevuje účinek: typický zápach z úst, u kuřáků začátečníků častá bledost, studený pot, nevolnost, bolesti hlavy, později zažloutlé prsty od cigaret, kašel, pokles tělesné výkonnosti, bolesti žaludku, srdeční choroby, nepříznivé účinky na pokožku – pleť obličeje rychleji stárne

Největší rizika: podstatně zvyšuje riziko zhoubných nádorů, v celosvětovém měřítku působí 30 % rakovin, impotence u mužů a riziko poškození dítěte u těhotných žen,

onemocnění dýchacích cest, rozedma plic, pronikavě zvyšuje riziko srdečních onemocnění, je to nejzávažnější příčina smrti, která se dá předejít

Konopí

Jak vypadají: nejčastěji ručně balené cigarety s nazelenalým obsahem, typický zápach odlišný od tabákového kouře, hašiš obsahuje stejnou účinnou látku (THC), ale v koncentrovanější podobě, vyskytuje se ve formě pryskyřice nebo oleje a přidává se do jídla nebo cukrovinek

Původ: marihuanová cigareta obsahuje listy a vrcholky konopí setého nebo indického, množství účinné látky (zkráceně THC) v marihuanových cigaretách kolísá od 10 mg do zhruba 100 mg, THC je asi 4000x účinnější než alkohol.

Jak se projevuje účinek: zarudlé oči, zrychlený puls, kašel, sucho v ústech, hlad, pach potu po spálené trávě, únava, nezájem, dlouhodobější příjem drogy vede ke kolísání nálad, zhoršené schopnosti soustředění, horšímu prospěchu, horší postřeh, zhoršení paměti na nedávné události, neobratnost, zhoršená schopnost orientace v čase a prostoru, menší péče o zevnějšek, zpomalení životního rytmu, ztráta kvalitních zájmů
Největší rizika: vyšší rizika úrazů a dopravních nehod, riziko neplodnosti u mužů a poškození plodu u těhotných žen, chronické záněty dýchacích cest, citové otupění, ztráta hodnot, marihuana obsahuje o polovinu více rakovinotvorných látek než tabák

Pervitin

- droga je u nás snadno dostupná a relativně laciná. Pervitin patří mezi stimulantia – vyvolává poruchy myšlení, rychle vyvolává závislost

Jak vypadá: nejčastěji světlý prášek, nebo roztok určený k injekčnímu podání.

Původ: pervitin (metamfetamin) používali mimo jiné za druhé světové války japonské sebevražední piloti kamikadze

Jak se projevuje účinek: zrychlený tep, rozšířené zornice, halucinace, neklid, podrážděnost, vzrušení, po doznění účinku drogy útlum, spavost a deprese, časté pocity pronásledování, vnímá neexistující osoby, podivné chování, později horečky, bolesti hlavy

Největší rizika: častější úrazy, agrese vůči druhým, poškození srdce, jater, riziko smrtelných otrav, prudký vzestup krevního tlaku může způsobit mozkovou mrtvici nebo srdeční selhání, rychlý rozvoj závislosti, pod vlivem drogy může člověk jednat nesmyslně a být nebezpečný sobě i druhým.

Tlumivé léky

- užívají se nejčastěji proti bolestem nebo „na uklidnění“, mívají podobné účinky jako alkohol

Jak vypadají: jsou to nejrůznější tablety nebo dražé

Původ: jsou to syntetické látky (vyráběny chemickou cestou)

Jak se projevuje účinek: zpomalená řeč, dojem opilosti, aniž je cítit z dechu alkohol, poruchy myšlení, orientace, úsudku, ospalost, problémy krevního oběhu, zpomalený dech, bolesti hlavy, později trvalá roztřesenost, nechutenství, duševní i tělesná závislost.

Největší rizika: při vysazení vysokých dávek odvykací syndrom ohrožující na životě (může zahrnovat např. epileptické záchvaty). duševní poruchy, nepříznivý účinek na paměť, podobně jako u jiných drog riziko poškození plodu, jestliže škodlivě užívány v těhotenství.

Opiáty

Jak vypadají: prášek (heroin), tablety, ampule, hnědá tekutina („braun“ – tuzemský opiat připravovaný z kodeinu).

Původ: opium se získává z makovic, morfin byl z opia poprvé získán v roce 1806, heroin je 2,5 x silnější než morfin

Jak se projevuje účinek: desítky minut až hodin trvající stav tichého oblužení následovaný kocovinou. Po požití zúžení zornic, celkový útlum, odvykací příznaky se projevují rozšířením zornic, zrychleným dechem i tepen, slzením, průjmem, pocením, nechutenstvím, ztráta zájmu kromě zájmu o drogu, voskově bleďá barva kůže, zvýšené finanční nároky při opatrování drog, krádeže v domácnosti podobně jako u jiných drog.

Největší rizika: nebezpečí předávkování, na černém trhu se objevují drogy různé koncentrace, takže je snadná možnost záměny silnější drogy za slabší. Rychlý rozvoj závislosti

Organická rozpouštědla

Jak vypadají: lahve nebo plechovky s organickými rozpouštědly nebo lepidla

Původ: spektrum látek, které jsou takto škodlivě užívány, je široké a může zahrnovat průmyslové látky i některé přípravky používané v lékařství.

Jak se projevuje účinek: z dechu i z oděvu je cítit zápach po chemikáliích, nepřítomnost duchem, postižený působí neduživě, je pobledlý, je mu špatně, rozšířené zornice, zarudlé oči, rozjařenost a poruchy vnímání při otravě přecházejí ve spánek, nezřetelná výslovnost, zhoršená pohybová souhra, nesmyslný smích, nebezpečí smrtelné otravy, při dlouhodobějším zneužívání nezáměr, lenivost, horší prospěch, zanedbávání školy apod., vyrážka kolem úst a nosu.

Největší rizika: poruchy paměti a riziko poškození mozku, poruchy krvetvorby, ohrožení srdce, dýchání, největším rizikem je smrtelná otrava

LSD a další halucinace vyvolávající látky

- (halucinogeny), říká se jim také tripy.

Jak vypadají: u nás nejčastěji malé čtverečky papíru napuštěné drogou.

Původ: látky této skupiny mohou být rostlinného nebo živočišného původu, připravené polosynteticky (LSD) nebo syntetické.

Jak se projevuje účinek: při intoxikaci rozšířené zornice, rychlejší puls, horší sebeovládání, snazší ovlivnitelnost, poruchy vnímání reality – halucinace, zhoršená schopnost rozhodování, někdy abnormálnost chování.

Největší rizika: nebezpečné duševnímu zdraví, někdy nebezpečnost sobě i druhým pod vlivem drogy, při dlouhodobějším brání riziko psychického návyku, mohou přetrvávat halucinace nebo pocity pronásledování, i když nebyla droga požitá.

Kokain

Jak vypadá: bílý prášek, crack je bílá hmota.

Původ: získává se z listů koky, z Bolívie a Peru, meziproduktem je kokainová pasta silně toxická a obsahující zinek, crack je forma kokainu určená ke kouření s rychlým a dramatickým účinkem.

Jak se projevuje účinek: rozšířené zornice, výtok z nosu, pocení, větší citlivost na světlo, kolísání nálad, spánek ve dne, bdění v noci, později chraplavý hlas, kašel, zácpa, bolesti v krku, krvácení z nosu, záchvaty křečí, ztráta váhy, problémy s pamětí

Největší rizika: deprese a sebevražedné pokusy, duševní poruchy, rychlý rozvoj závislosti, smrt nastává často srdečním nebo dechovým selháním.

Anabolika (steroidy)

- nepatří do skupiny drog

Jak vypadají: tablety nebo ampule, neberou se pro psychický účinek, ale kvůli nárůstu svalové hmoty

Původ: anabolika jsou mužské pohlavní hormony nebo látky, které mají stejný účinek

Jak se projevuje účinek: nemají bezprostřední specifický účinek na psychiku, pokud podávány injekčně, stopy po vpiších

Největší rizika: negativní účinky po delším brání zahrnují poškození jater, poškození cév, srdce, změny osobnosti – podezřívavost, deprese, dokonce sklony násilí, oslabení imunity (nižší odolnost proti nemocem), neplodnost u mužů a mužský vzhled u žen